

> www.falck.nl

- RI&E's
- Ontruimingsplannen
- Inrichtingsplannen
- Opleidingen
- Trainingen
- Oefeningen
- Middelen
- Materialen

Falck BHV beschikt over oefenlocaties in:

Almere | Amsterdam | Barneveld | Best | Den Oever Dordrecht | Enschede | Gouda | Groenlo

Leiden | Rotterdam | Utrecht | Waddinxveen

Wij bieden u ook een mobiel concept voor trainingen op klantlocatie of hotel | restaurant in de buurt.

Falck BHV

Guiding you to a safer future

Postbus 8223 | 3503 RE Utrecht | T 030 242 70 70 | F 030 242 70 75 | ebhv@falck.nl

Inkoop- fraude: signaleren en voorkomen

Richard Franken

Inkopers die in ruil voor mooie geschenken een handtekening zetten onder gepeperde facturen zijn van alle tijden. Inkoopfraude, of maverick buying, is al eeuwenoud. Het kan omschreven worden als het bewust of onbewust inkopen van goederen of diensten buiten de bestaande afspraken, contracten en/of procedures om. De motivatie voor de inkoper is duidelijk: hij wordt er zelf beter van.

Sommige organisaties zijn altijd bereid om er met buitensporige incentives voor te zorgen dat hun omzet gegarandeerd is. Of met zogenaamde steekpenningen kopen ze hun voorkeursbehandeling. Een geducht risico ligt hier voor de hand: de ingekochte goederen zijn van mindere kwaliteit en er wordt minder geleverd dan besteld. Immers de omkopende

partij geeft niets gratis en zal dus ergens zijn winst willen behalen. Inkoopfraude is dan ook een reëel gevaar voor organisaties.

Grootste risico

De risico's doen zich voornamelijk voor tijdens de vier hoofdfasen van het inkoopproces: >

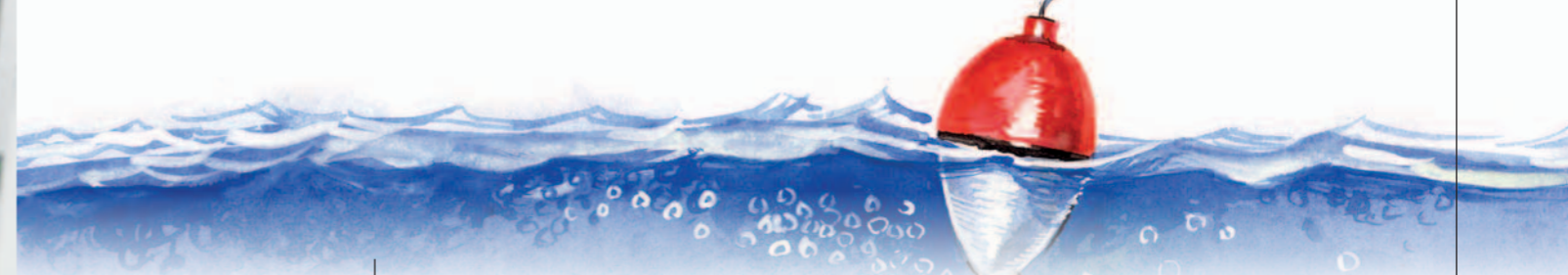
Veiligheid met een glimlach. ISS Security Services.

Veiligheid is als gastvrijheid: voor een groot deel een kwestie van gevoel. Moderne beveiligers zorgen daarom niet alleen voor een veilige omgeving, hun bijdrage gaat verder dan dat. Zij dragen zorg voor gastvrijheid en een goede sfeer. Beveiligers met oog voor risico's en gevaar, maar ook personen met hart voor de mensen in hun omgeving.

De beveiligers zijn professionals die zich bewust zijn van de extra waarde die zij kunnen toevoegen: een plek waar medewerkers en gasten zich prettig voelen en met optimaal resultaat hun activiteiten kunnen uitvoeren.

Ons dienstenpakket bestaat niet alleen uit bedrijfsbeveiliging, maar ook uit objectbeveiliging, mobiele surveillance, meldkamer-surveillance en winkelsurveillance.

Wilt u weten wat ISS Security Services voor u kan betekenen? Bel dan 030 24 24 344 of ga naar www.isssecurity.nl.

- de selectie van de leverancier of aannemer die de order wordt gegund;
- de ontvangst van goederen of diensten;
- de ontvangst en verwerking van de factuur;
- de betaling van de factuur.

In alle fasen komt inkoopfraude voor. Dat gebeurt meestal doordat de inkoper in contact komt met een organisatie die hem paait met cadeaus of mooie vergoedingen. Het gevolg van dit soort giften is dat de inkoper na verloop van tijd alleen nog oog heeft voor zijn eigen positie en gewin. Leveranciers zorgen voor afhankelijkheid – met het idee van 'voor wat, hoort wat' – en zijn zo zeker van hun omzet. En de investeringen die ze hebben gedaan met het kopen van de cadeaus, berekenen ze 'gewoon' door op de factuur. Zo komt het voor dat de prijs voor een bepaald product veel hoger is dan normaal of dat er minder geleverd is dan gefactureerd.

Geld, goederen en diensten

Niet alleen geld is het object van mogelijke inkoopfraude: ook allerhande goederen en diensten die in het

privéleven van de inkoper van pas komen, worden als geschenk door organisaties aangeboden. Neem bijvoorbeeld een medewerker die een aantal keren per jaar met auto's van de zaak naar de lokale garage rijdt, terwijl er een contract loopt met een nationaal onderhoudsbedrijf. In ruil voor de ingebrachte om-

zet, geeft de organisatie de medewerker gratis onderhoudsbeurten voor zijn privéauto. Voorbeelden van goederen die worden ingezet als paaimiddel zijn luxe artikelen, zoals auto's, smartphones en tablets, luxe kleding en ook nog steeds de verre reizen en campers. In de ene branche ligt fraude meer op de loer dan in de andere, gewoonweg omdat de producten zich er beter voor lenen.

Preventieve maatregelen

Organisaties kunnen enkele maatregelen treffen om fraude binnen het inkoopproces voor te zijn. Uiteraard is het belangrijk om deze maatregelen af te stemmen op de activiteiten en cultuur van de organisatie. Sommige maatregelen zijn echter bijna altijd toepasbaar, zoals:

- het uitvoeren van pre-employmentscreening op de aan te stellen inkoper;
- het uitvoeren van terugkerende employmentscreeningen op risicovolle functiehouders;
- het opstellen van een inkoopprotocol, waarbinnen het gehele proces van inkoop en de taken en verantwoordelijkheden van de inkoper zijn vastgelegd. Informeer uw leveranciers over het inkoopprotocol;
- als er sprake is van een belangrijk inkooptraject,

zorg dan voor een screening vooraf van de gekozen leverancier(s);

- als een inkoper op reis moet, stel dan samen van tevoren een agenda samen en laat de verantwoordelijk leidinggevende kritische vragen stellen aan de medewerkers;
- controleer regelmatig wie uw leveranciers zijn, komt er nooit een nieuwe leverancier in beeld? Of wordt er juist vaak gewisseld? Vraag de inkoper dan eens hoe dat zit;
- nieuwe inkoopers nemen vaak leveranciers mee de organisatie in. Onderzoek de motivatie hiervoor per leverancier;
- wees attent op te hechte relaties. Een leverancier moet zaken kunnen doen met alle medewerkers van de afdeling en niet met slechts één.

Leverancier onder druk

Geschenken krijgen in ruil voor gegarandeerde handel lijkt soms zelfs zo vanzelfsprekend, dat een inkoper zelf een vergoeding afdwingt. Hij zet de leverancier, die veel belang hecht aan de contracten met de organisatie van de inkoper, onder druk. Leveranciers die dit overkomt, weten vaak niet waar ze terecht kunnen. Of ze denken dat de organisatie die de inkoper vertegenwoordigt, al lang weet hoe het met de betreffende inkoper zit en dat zijn gedrag wordt gedoogd of zelfs gesteund door een hoger geplaatste medewerker. In dat geval zou het luiden van de klok voor de leverancier sowieso einde contract betekenen. Zo hebben zich in de fraudepraktijk jarenlang zaken voortgeslept bij overheidsinstellingen, waarbij iedereen in de branche wist dat de bewuste ambtenaar omkoopbaar was, maar niemand zich kennelijk gedwongen of zelfs maar geroepen voelde om in te grijpen.

Inkoopfraude opsporen

Fraude in het inkoopproces is niet eenvoudig op te sporen. Managers moeten het vaak hebben van kleine aanwijzingen. Een voorbeeld daarvan: in een organisatie die goede prijsafspraken heeft met een leverancier van computerapparatuur, halen de medewerkers toch vaak hun goederen bij een lokale speler. Onder het mom van: 'het is zo handig voor de service'. Deze kleine afwijkingen vallen alleen op als de managers hun medewerkers durven te controleren, op onregelmatige basis en in wisselende frequenties. En ontdekken ze iets opvallends, dan dienen ze kritische vragen te stellen. Met deze acties zorgen ze voor een oprechte bedrijfscultuur met doorzichtige bedrijfsprocessen. Als managers op deze manier hun verantwoordelijkheid nemen, is de organisatie een stap verder in voorkomen van inkoopfraude.

> Richard Franken is directeur bij Hoffmann Bedrijfsrecherche BV